Súd:	Okresný súd Nitra
Spisová značka:	18Cpr/2/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu:	4124206177
Dátum vydania rozhodnutia:	06. 02. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Mariana Podbehlá
ECLI:	ECLI:SK:OSNR:2025:4124206177.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra sudkyňou JUDr. Marianou Podbehlou v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX A. C. XXX, zast.: JUDr. Ing. Peter Lyžičiar, advokát, IČO: 52 334 490, so sídlom 949 01 Nitra, Svätoplukovo nám. 1/B, proti žalovanému: Slovenská republika - Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, IČO: 00 151 866, so sídlom 812 72 Bratislava, Pribinova 2, o zaplatenie sumy 8.251,01 eur s prísl. takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 1.800 eur do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Súd žalobu vo zvyšku zamieta.

II. Súd priznáva žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovanému vo výške 100% z prisúdenej sumy s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa podanou žalobou doručenou súdu dňa 03.06.2024 domáhal od žalovaného náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 8.251,01 eur. Žalobu odôvodnil tým, že pracuje v hasičskom a záchrannom zbore od roku 1983, pričom je členom HaZZ 28 rokov, vykonával funkciu hasič - veliteľ družstva na hasičskej stanici Nitra - Drážovce v súlade so zákonom 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov. Je ženatý, vo svojom voľnom čase sa venuje viacerým športovým aktivitám, poľovníctvu a rybárstvu, ktoré je však nútený často potláčať, a to vzhľadom na nižšie uvedený skutkový stav. Služobný čas príslušníka HaZZ je rozvrhnutý nerovnomerne tak, že týždenný pracovný čas sa skladá z výkonu služby a určenej služobnej pohotovosti. Do konca roku 2021 boli pracovné zmeny rozvrhnuté na 17- hodinový výkon služby, po ktorom nasledovala určená 7- hodinová služobná pohotovosť na pracovisku, od 01.01.2022 sú pracovné zmeny rozvrhnuté na 16- hodinový výkon služby, po ktorom nasleduje určená 8-hodinová služobná pohotovosť na pracovisku (ust. § 91 ods. 1 Zákon o HaZZ), t. j. v rámci jednej pracovnej zmeny strávi žalobca na pracovisku sústavne 24 hodín. Okrem určenej služobnej pohotovosti môže byť žalobcovi nariadená aj služobná pohotovosť mimo rozvrhnutia pracovného času (ust. § 92 ods. 2 Zákona o HaZZ), poprípade mu môže byť určená práca nadčas, kedy faktický výkon služby prekračuje viac ako 24 hodín sústavného výkonu. Obe služobné pohotovosti, či už určená služobná pohotovosť podľa ust. § 92 ods. 1 zák. o HaZZ, rovnako ako ani nariadená služobná pohotovosť podľa ust. § 92 ods. 2 zák. o HaZZ, sa nezapočítavajú do pracovného času a výkon týchto služobných pohotovostí nie je rozlíšený ani na výplatnej páske za príslušný kalendárny mesiac, kde je uvedený len súhrnný počet odpracovaných hodín služobnej pohotovosti. Za vykonávanie určenej služobnej pohotovosti je hasič odmeňovaný za každú hodinu pohotovosti peňažnou náhradou vo výške 15% zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu (ak je služobná pohotovosť vykonávaná

v bežný služobný deň), resp. peňažnou náhradou vo výške 30% zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak je služobná pohotovosť vykonávaná v deň služobného pokoja (v deň štátneho sviatku) - ust. § 122 ods. 1 zák. o HaZZ. Služobná pohotovosť je rozdelená na aktívnu časť (práca nadčas) a neaktívnu časť. Služobná pohotovosť je určovaná na čas nočných hodín. Do konca roka 2021 (v čase rozvrhu pracovných zmien 17/7) boli služobné pohotovosti vykonávané v čase 22:30 - 05:30 hod., od začiatku roka 2022 (pri rozvrhu pracovných zmien 16/8) sú služobné pohotovosti vykonávané v čase 22:00 - 06:00 hod. V prípade vyhlásenia poplachu počas služobnej pohotovosti, kedy sú hasiči vysielaní na zásah, sa služobná pohotovosť mení na pracú nadčas (aktívnu časť), inak trvá neaktívna časť. Na hasičskej stanici Nitra Drážovce sa striedajú 3 hasičské zmeny, t. j. každý tretí deň každá pracovná zmena odslúži 24 hodín a následne má 2 dni voľna. Mesačne každá hasičská zmena odslúži 10 až 11 pracovných zmien, v službe tak strávi bežne 240 až 264 hodín mesačne. Do tohto času však nie sú zahrnuté hodiny nadčasov. Vzhľadom na uvedené, služobný čas hasiča je rozdelený tak, že každý hasič v zmenovej službe má za rok (365 dní), pri naplánovanej 24 hodinovej službe na každý tretí deň, odpracovať 121,67 zmenových služieb (365 dní / 3 zmeny). Ročne je to teda priemerne 2.920 odpracovaných hodín (121,67 zmenových služieb x 24 hodinová služba).
V období máj 2021 - apríl 2024 vrátane, len v rámci samotnej určenej služobnej pohotovosti (ust. § 92 ods. 1 zák. o HaZZ) priamo nadväzujúcej na výkon zmenovej služby (teda v tzv. 15%-nej a 30%- nej pohotovosti) odpracoval:
a) v období od mája 2021 do decembra 2024 vrátane: 392,72 hodín služobnej pohotovosti,
b) v období od januára 2022 do decembra 2022 vrátane: 679,09 hodín služobnej pohotovosti,
c) v období od januára 2023 do decembra 2023 vrátane: 646,82 hodín služobnej pohotovosti,
d) období od januára 2024 do apríla 2024 vrátane: 283,6 hodín služobnej pohotovosti.
Za obdobie máj 2021 - apríl 2024 vrátane tak žalobca odpracoval spolu 2.002,23 hodín určenej služobnej pohotovosti, pričom žiadna z týchto odpracovaných hodín služobnej pohotovosti mu nebola započítaná do pracovného času. V období máj 2021 - apríl 2024 vrátane žalobca zároveň v rámci výkonu zmenovej služby (v zmysle fondu pracovného času) odpracoval:
a) v období od mája 2021 do decembra 2024 vrátane: 1.337,1 hodín,
b) v období od januára 2022 do decembra 2022 vrátane: 1.951 hodín,
c) v období od januára 2023 do decembra 2023 vrátane: 1.960,5 hodín,
d) v období od januára 2024 do apríla 2024 vrátane: 670,5 hodín. Za obdobie máj 2021 - apríl 2024 vrátane tak žalobca odpracoval spolu 5.919,1 hodín zmenovej služby (odpracovaných hodín zarátaných vo fonde pracovného času).
Priemerný týždenný pracovný čas žalobcu (v rámci výkonu zmenovej služby zarátanej vo fonde pracovného času a určenej služobnej pohotovosti spolu) tak predstavoval: a) v období od mája 2021 do decembra 2021 vrátane: 1.729,82 hodín, čo predstavuje 49,42 hod./týždeň, b) v období od januára 2022 do decembra 2022 vrátane: 2.630,09 hodín, čo predstavuje 50,44 hod./týždeň, c) v období od januára 2023 do decembra 2023 vrátane: 2.607,32 hodín, čo predstavuje 50 hod./týždeň, d) období od januára 2024 do apríla 2024 vrátane: 954,1 hodín, čo predstavuje 55,2 hod./týždeň. Počas celého žalovaného obdobia od mája 2021 do apríla 2024 vrátane, dosiahol priemerný pracovný čas žalobcu 50,59 hodín týždenne.
Počas pracovnej pohotovosti sa žalobca aj v jej neaktívnej časti musí zdržiavať na pracovisku, z ktorého sa nesmie vzdialiť a musí byť vždy pripravený na vykonanie zásahu. Pri vyhlásení výjazdu sa tento vykonáva do 1 min. Napriek tomu neaktívna časť pracovnej pohotovosti sa nezapočítava do fondu pracovného času, čo sa prejaví tak, že aj keď reálne v súvislosti so služobnou činnosťou je žalobca na pracovisku, v rámci fondu pracovného času sa mu toto nevykazuje. V praxi sa to prejavuje tak, že napriek tomu, že napr. v mesiaci január 2022 sa v žalobcovom fonde pracovného času uvádza počet hodín 157, tento údaj nezohľadňuje ďalších 63,33 hodín odpracovanej služobnej pohotovosti. Je zrejmé, že jeho priemerný týždenný pracovný čas počas žalovaného obdobia pravidelne presahoval nielen 40 hodinový týždenný služobný čas príslušníka HaZZ tak, ako to upravuje ust. § 85 ods. 2 zák. o HaZZ, ale aj maximálne prípustný týždenný pracovný čas v dĺžke 48 hodín tak, ako to ustanovuje článok 6 písm. b) smernice Európskeho parlamentu a rady č. 2003/88/ES zo dňa 04.11.2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času. K tejto skutočnosti dochádza v dôsledku, že žiadna z hodín odpracovanej služobnej pohotovosti nie je započítavaná do fondu pracovného času, keďže vnútroštátna právna úprava v zák. o HaZZ služobnú pohotovosť hasičov nepovažuje za služobný (pracovný) čas, čo je v rozpore s čl. 2 ods. 1 Smernice a konštantnou judikatúrou Súdneho dvora.
Zásah do osobnosti žalobcu bol spôsobený jednak skutočnosťou, že žalobca priemerne každý týždeň odpracoval viac ako 48 hodín v rozpore s článkom 6 písm. b) Smernice (súčasne viac ako 40 hodín týždenne v rozpore s ust. § 85 ods. 2 prvá veta zák. o HaZZ a jednak skutočnosťou, že žiadna z

odpracovaných hodín určenej služobnej pohotovosti v žalovanom období od mája 2021 do apríla 2024 nebola v rozpore s článkom 6 písm. b) Smernice v spojení s článkom 2 bod 1 Smernice započítaná do pracovného času žalobcu.
Pri vyčíslení výšky škody žalobca vychádza z ustanovení peňažných náhrad za služobnú pohotovosť v zmysle ust. § 122 ods. 1, 2 zákona o HaZZ. Za určenú služobnú pohotovosť mu je uhrádzaná peňažná náhrada vo výške 15 %, resp. 30% (v dni služobného pokoja) zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, pri nariadenej služobnej pohotovosti mu je uhrádzaná peňažná náhrada vo výške 50 %, resp. 100% (v dni služobného pokoja) zo sumy, ktorou je príslušná časť služobného platu. Hodiny, ktoré žalobca odpracoval nad limit maximálneho priemerného týždenného pracovného času, je možné analogicky posúdiť ako odpracovanie mimo rozvrhnutia služobného času, keďže tento mal byť rozvrhnutý tak, aby k porušovaniu jeho práv nedochádzalo.
Primeraná náhrada škody vo forme nemajetkovej ujmy preto predstavuje rozdiel medzi peňažnou náhradou uvedenou v ust. § 122 ods. 1 zák. o HaZZ a peňažnou náhradou uvedenou v ust.§ 122 ods. 2 písm. a) zák. o HaZZ. Výšku nemajetkovej ujmy tak žalobca určuje ako súčin počtu odpracovaných hodín služobnej pohotovosti za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku a sumy zodpovedajúcej 35 % peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roka (t.j. 50 % mínus 15 %) a v prípade odpracovania služobnej pohotovosti v čase pracovného pokoja, ako súčin odpracovaných hodín služobnej pohotovosti v čase pracovného pokoja a sumy zodpovedajúcej 20 % peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej sadzby za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku (t.j. 50 % mínus 30 %). Žalobca počas žalovaného obdobia máj 2021 až apríl 2024 odpracoval spolu 2.002,23 hodín určenej služobnej pohotovosti, ktorá mu nebola započítaná do služobného času. Po prepočte výšky škody predstavuje nemajetková ujma v peniazoch sumu 4,12 eur (8.251,01 eur: 2.002,23 hodín) za každú hodinu porušovania práv žalobcu. Táto suma je ešte menšia, ako je priemer minimálnych hodinových miezd v Slovenskej republike pre prvý, t. j. najľahší stupeň náročnosti práce, ktorá za žalované obdobie predstavovala priemerne sumu vo výške 3,91 eur. Toto matematické vyjadrenie preto azda najlepšie vyjadruje mieru primeranosti nemajetkovej ujmy, ktorú si žalobca uplatňuje v tomto konaní. Žalobca zdôraznil, že žalobou si neuplatňuje mzdový nárok, ale domáha sa náhrady škody porušením únioného práva a spôsob výpočtu výšky škody podľa ust. § 122 zák. o HaZZ použil výlučne z dôvodu neexistencie právnej úpravy, ktorá by presne stanovovala spôsob výpočtu náhrady škody v takýchto prípadoch.

2. Právny zástupca žalobcu na pojednávaní uviedol, že trvá na podanej žalobe, ktorá je dôvodná. Žalobca v konaní podľa ich názoru preukázal, že došlo k prekročeniu maximálneho povoleného pracovného času v zmysle smernice ES 2003/88 a teda porušeniu článku 6 písm. b). V súvislosti aj s početnou judikatúrou, či už Európskeho súdu, alebo aj súdov v rámci SR mal za to, že v súvislosti s porušením tejto smernice došlo k vzniku škody vo forme nemajetkovej ujmy, ktorú si žalobca uplatňuje v tomto konaní. Navrhol, aby vzhľadom k tomu, že napr. Krajský súd v Banskej Bystrici, ktorý konštantne aj v mesiaci november 2024 potvrdil vznik nemajetkovej ujmy aj v spôsobe vyčíslenia tak ako je prezentovaný v tomto prípade a aj na základe týchto skutočností, súd žalobe v plnom rozsahu vyhovel a zaviazal žalovaného na náhradu trov konania. Čo sa týka námietok ohľadne pôsobnosti smernice na žalobcu ako hasiča odkázal na rozsudok Krajského súdu Prešov, konkrétne na bod 25, ktorý jasne ustanovuje, že smernica sa vzťahuje na žalobcu. Taktiež poukázal na rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica, ktorý totožný záver uvádza v bode 16, taktiež na rozhodnutie Krajského súdu Trenčín, ktorý tento záver uvádza v bode 14, a na rozhodnutie Krajského súdu Košice, ktorý tento záver uvádza v bode 33. Čo sa týka námietok ohľadne referenčných období a prepočtov pracovného času, poukázal na rozhodnutie Krajského súdu Košice zo dňa 21.11.2024, neskoršie rozhodnutie, ktorý sa vyjadril priamo k právnemu záveru Mestského súdu Košice ohľadne použitia referenčných období, pričom Krajský súd Košice ako nadriadený súd v neskoršom rozhodnutí uviedol, že referenčné obdobia nie je možné aplikovať na daný prípad a to vzhľadom na absenciu hmotnoprávnej úpravy SR, ktorá by takýto postup povoľovala. Z tohto jasne vyplýva, že rozhodnutie Mestského súdu Košice, ktoré predložil žalovaný je prekonané neskorším rozhodnutím nadriadeného súdu v rámci rovnakej miestnej hierarchie. K referenčným obdobiam poukázal na rozhodnutie Krajského súdu Prešov, ktorý v bode 28 prijal rovnaký právny záver ohľadne použiteľnosti referenčných období. Taktiež poukázal na rozhodnutie Krajského súdu Trenčín, ktorý na strane 5 taktiež prijal záver o nemožnosti použitia referenčných období na daný prípad. Tento záver nakoniec prijal aj OS Nitra, ktorý v bode 15 tak isto odmietol možnosť použitia referenčných období. Z predložených rozhodnutí naprieč celou SR vyplýva, že súdy odmietajú možnosť použitia referenčných období na daný prípad a to z dôvodu absencie hmotnoprávnej úpravy poriadku SR. Tento názor je podporený tým, že zákonodarca ako hmotnoprávnu úpravu prijal exaktne

do zák. o HaZZ až nového účinnom od 01.11.2024, keď doplnil § 97 ods.3 zákona o HaZZ. Čo sa týka použiteľnosti výpočtov prostredníctvom ktorých preukazujú porušenie článku 6 písm. b) smernice, odkázal na rozhodnutie Krajského súdu Prešov, bod 31, ktorý jasne uviedol, že tabuľka a prepočty, ktoré vychádzajú z plachiet, t.j. z fondu pracovného času sú použiteľným a relevantným právnym dôkazom, nakoľko tieto plachty vytvára sám žalovaný, obsahujú údaje ako PH, OH ako odrobené hodiny, P ako pohotovosť. Z týchto údajov vychádza sám žalovaný, ktorý ich nijako nerozporuje a všetky tieto údaje považuje za pracovné. Ohľadne prepočtov odkázal na rozhodnutie Krajského súdu Trenčín, ktorým obdobný model prepočtov vychádzajúci z výplatných pások a plachiet potvrdil v bode 18. Použiteľnosť údajov fondu pracovného času vyplýva aj z rozhodnutia Krajského súdu Košice, bod 33. Mal za to, že najnovšia rozhodovacia prax súdnych autorít, ktorá pochádza z novembra 2024 jasne odpovedala na všetky otázky ohľadne porušenia článku 6 písm. b) smernice voči hasičom. Upravila, že nie je možné používať referenčné obdobia, pričom treba vychádzať z údajov, ktoré sa nachádzajú v plachtách a výplatných páskach. Najlepšie vystihuje právnu ochranu žalovaného rozhodnutie Krajského súdu Trenčín, ktoré obsahuje na str. 8 až 10 úplne obdobnú právnu argumentáciu akú použil žalovaný aj v tomto konaní, pričom Krajský súd Trenčín ju jasne odmietol, keď rozhodol v prospech žalobcu ako hasiča. Len z opatrnosti predložili súdu aj v prepočte 6 mesačné referenčné obdobia ak to bude súd považovať za relevantné. Predložili ho len preto, aby bolo možno vidno, že k prekročeniu maximálneho povoleného počtu hodín naozaj išlo. K úspechu, ktorý dosiahol žalovaný v konaniach pred Mestským súdom Bratislava IV., resp. Trnava uviedol, že tieto vychádzajú z posúdenia skutkovej otázky, či došlo k zásahu do nemajetkovej ujmy a nie z rozporu právneho posúdenia veci.
Žalobca preukázal vznik nemajetkovej ujmy, ktorá spočívala najmä v tom, že vzhľadom k tomu, že musel pracovať viac ako je dovolený maximálny rozsah 48 hodín týždenne, prišiel o svoj voľný čas, ktorý mohol venovať rodine, priateľom či koníčkom. Negatívne sa táto skutočnosť odrazila v jeho vzťahu s manželkou a deťmi s ktorými nemohol tráviť dosť času, čo vytváralo partnerské a rodinné konflikty, zároveň nemohol tráviť čas výkonom svojich koníčkov a negatívne sa mu to odrazilo aj v problémoch zo spánkom. Tento spor bol predmetom vyriešenia už v 100 prípadov po celej SR. Právny základ je nesporný, pričom otázna môže byť výška nemajetkovej ujmy, ktorá vznikla. Túto jasne výsluchom žalobcu preukázali. Žalobca takmer celý svoj profesijný život zasvätil výkonu povolania hasiča, jeho práva boli dlhodobo porušované. K faktickému odstráneniu porušenia práv hasičov došlo až 1.11.2024, čo však sa nevzťahuje na rozhodné obdobie tohto konania. V prípade ak by tvrdenia ohľadne neporušenia článku 6 písm. b) smernice boli naozaj právne správne, tak by tento spor predstavoval jednoduchú otázku, nakoľko prostredníctvom výpočtov žalovaného by takmer žiadny hasič nikdy neprekročil maximálne povolený pracovný čas v zmysle smernice a tým pádom by súdy v 100-kach konaní nemohli rozhodnúť o právnom základe v takýchto sporoch pozitívne. Na základe týchto skutočností rešpektujú, že výška nemajetkovej ujmy môže spočívať vo voľnej úvahe súdu, u žalovaného naozaj došlo k zásahu a v prípade ak súd rozhodne, že žalobcovi prizná nárok, aby tieto skutočnosti zohľadnil. Rozhodovacia prax Krajského súdu Banská Bystrica, ktorá vychádza z prepočtov nebola nikdy žiadnou autoritou spochybnená, je konštantná, vyplýva to aj z predloženého rozhodnutia zo dňa 27.11.2024, ktoré opätovne potvrdilo danosť nároku, aj spôsob jeho určenia. Z tohto dôvodu navrhol, aby súd v plnom rozsahu žalobe vyhovel a zaviazal žalovaného na náhradu trov konania.

3. Žalobca na pojednávaní uviedol, že v roku 1979, keď ukončil ZŠ rodičia sa rozhodovali čo bude s ním. Rozhodli, že pôjde k hasičom, tak išiel, nakoľko sa podvolil ich vôli. Začal študovať na Hasičskej škole v Žiline, v roku 1985 nastúpil ako zásahový hasič v Trenčíne. Túto prácu bral ako poslanie, nie ako povolanie, pričom činnosť v hasičskom zbore ukončil v júni/2024, nakoľko odišiel do výsluhového dôchodku, pričom 26 rokov robil zásahového hasiča. Z dôvodu, že vykonával túto prácu a musel byť 24 hodín v pohotovosti, tak mal problém aj v rodine. Hoci sa oženil a mal tri deti, deti boli radi, keď ho videli doma. Prišlo k rozvodu s jeho prvou manželkou, pričom to bolo i z dôvodu jeho nepretržitej pohotovosti. Z týchto dôvodov vznikali aj konflikty a nezhody v manželstve, pretože museli byť stále v pohotovosti, nemohol sa venovať záľubám a rodine, pretože mohol byť kedykoľvek stiahnutý do práce a keď aj z práce prišiel, a keďže bol výjazd, bol podráždený. V tomto období za jeho aktívnej činností bývalo veľa požiarov, nakoľko v tomto období ľudia kúrili uhlím. Táto práca ho však bavila. Teraz, keď je doma na výsluhovom dôchodku, keď aj započuje nejaký zvuk v noci, vždy sa zobudí. Nevie, či je doma, alebo v práci, proste má poruchy spánku, trpí nespavosťou, vstáva skoro ráno. Druhý krát sa oženil. Keď bol aj v práci, do 1 min. museli byť vonku a ak sa tak nestalo, tak sa to muselo veliteľovi zásahu zdôvodňovať, napr. keď sa mu aj chcelo ísť na toaletu nemohol ísť, pretože do 1 min. musel byť výjazd. Stáva sa, že sa strhne zo sna. Deň má 24 hodín a je jedno či sa napíše 16/8, vždy je to 24 hodín. Hovorilo sa, že pôjdu robiť na 12-ky, že to bude výhodné, čo sa však nestalo, štát sľúbil niečo a nedal to. Je z toho sklamaný,

pociťuje to ako morálnu ujmu. Keď aj mali nárok na voľno, nemali čas si toto voľno vybrať. Chlapom, ktorým zostali dovolenky a išli do dôchodku, tieto dovolenky ani neboli zaplatené, poprepadávali im. Ako uviedol rodina musela ísť bokom, ako aj koníčky. Keďže už teraz je na dôchodku a má čas, rozhodol sa podať danú žalobu. Túto prácu by už nešiel vykonávať po tom čo má z nej skúsenosti, rešpektoval vôľu rodičov, pretože sú aj iné práce, ktoré sú aj lepšie platené. Keď bol zamestnaný ako hasič, museli chodiť aj na školenia, na iné stanice zastupovať a keď sa aj ohlásili, tak v tom prípade sa stalo, že neboli odmeny žiadne, alebo boli znížené. V prípade ak by mal zaplatenú finančnú čiastku za pohotovosť, určite by túto žalobu podal, pretože to nie je o peniazoch, je to o zabitom čase v živote, ktorý prežíva. Je podstatné sa venovať svojej rodine a blízkym, peniaze sú potom nepodstatné. Bol nútený sa venovať práci a nie rodine a blízkym. Žiadny záznam o tom, že by mal riešiť daný stav zo svojím nadriadeným neexistuje. Práca hasiča je úplne iná, treba to zažiť, byť v danom prostredí. Keď nastupoval podmienky boli úplne iné ako sú teraz. Keď tam nastúpil, hneď z neho urobili staršieho požiarnika, lebo mal školu. Keďže rodičia, ktorých si ctí povedali, že bude hasičom, tak bol hasičom. Prax je úplne iná ako je teória. Nevedel, že pohotovosť sa nebude započítavať do fondu pracovného času. Keď ste niekde 24 hodín, tak ste na danom mieste a nie ste pri rodine. Bol oboznámený s tým, že sa robí v 24 hodinovej prevádzke a nie, že sa to bude brať teraz spíte, takže nič nerobíte a máte obed, takže nič nerobíte, tak isto aj v noci, keď ho zobudili, že iba otvoril oči a potom ich zatvoril. Nočný spánok býval prerušený, treba to zažiť. Voľakedy bol iba jeden operátor na 112 a keď sa nezdvihol telefón po druhom zvonení, bolo to prepojené na celú budovu a keďže zvonil telefón tak to vedeli všetci. Veľa krát sa stalo, že to boli plané poplachy, telefonáty, volali aj opití ľudia a pod., ale oni už boli hore. Bol v miestnosti veliteľa družstiev, kde stále išla rádiostanica, kde bolo prenášané všetko čo sa deje. Vysielanie je v étery s ostatnými stanicami, ktoré výjazdovali. Neaktívna pracovná pohotovosť im bola zaplatená ako určil zamestnávateľ, nebola však dobre ohodnotená, pretože 24 hodín museli byť fyzicky prítomný. Nebol doma s manželkou a musel fungovať do 1 minúty. Keďže mal 57 rokov a dal by výpoveď, tak nevie kto by ho zobral do práce. Keď mal priestor, využil aj možnosť náhradného voľna, ale musel poprosiť kolegov, aby prišli za neho do práce, keď niečo potreboval a tiež im to musel vrátiť. Nariadenie bolo tak, že musel byť minimálny stav a keď potreboval niečo vybaviť, vtedy musel osloviť kolegu, aby prišiel za neho na hodinu do práce. Keď aj vo fonde pracovného času mal nejaké hodiny, tieto si vybral keď mohol, nikdy nemali možnosť, že by im bolo toto preplácané. Vždy musel byť minimálny stav, teda plne obsadená smena. Keďže robil chlapom aj výplaty, aj náhradné voľná, veľa krát sa stalo, že to bolo všelijako poprepisované. Zastupovali aj v Komárne, išiel 4 hodiny, domov sa išlo 4 hodiny a nikto nezaplatil túto cestu ani sa to nezapočítavalo do pracovného času. Lekárske vysvedčenie o tom, že trpí nespavosťou mu nedá nikto. Zostávajú mu v pamäti zásahy, ktorých sa zúčastnil, či už to boli aj osoby ktorým nedokázal pomôcť. Bol ohodnotený ako pracovne schopný "A" na poslednej zdravotnej kvalifikačnej prehliadke. Keď niečo robí, robí to poctivo, nikdy sa nesťažoval na pracovný čas, ale chce, aby si štát uvedomil, aby sa prešlo na 12 hodinový pracovný čas tak ako to bolo voľakedy sľúbené. Lenže tým pádom by sa muselo zobrať viac ľudí, možno o ?-tinu a tým, by štátu vznikli náklady a preto je to pre štát takto výhodné. Napr. na 112-tke sa robia 12-ky a oni 24-ky. Musel pracovať počas týždňa viac ako 48 hodín. Žiadal o dodatočné náhradné voľno, nikdy mu nebolo poskytnuté, ak niečo chcel musel si nájsť náhradu. Nepodal žalobu o dodatočné náhradné voľno, nevie kto by si chcel rozhádať šéfa, lebo v tom prípade ste bez odmien, bez príplatkov. Teraz má na to čas a preto bola podaná žaloba, aby sa docielilo, že štát dodržiava normy EÚ. Počul, že boli podané aj iné žaloby, aj odbory tlačili na to, aby bol 12 hodinový pracovný čas, čo sa však doteraz nestalo.

4. Žalovaný na pojednávaní uviedol, že sa pridržiavajú písomných vyjadrení. V prvom rade vo vzťahu k nesprávnej transformácii smernice uviedol, že povinnosť transformovať akúkoľvek smernicu je povinnosťou SR voči Európskej únii, pričom v zmysle článku 258 Európska komisia skúma splnenie tejto povinnosti, pričom v prípade ak zistí jej porušenie, tak o tom vydá stanovisko, prípadne podá žalobu na súdny dvor EÚ, avšak táto skutočnosť nemôže zakladať právo fyzickej osoby na náhradu akejkoľvek škody, nakoľko transpozícia smernice do vnútroštátneho právneho priadku zakladá vzťah medzi štátom a EÚ, nie medzi EÚ a jednotlivcom a práve preto žalobcu zaťažuje bremeno dôkazu v konaní preukázať, že výlučne, alebo práve nesprávnou transpozíciou smernice došlo k poškodeniu jeho osobnostných práv a to tak v značnej miere, že uvedenému má zodpovedať priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v požadovanej výške. Ak žalobca vo svojich vyjadreniach uvádza, že smernica má mať priamy účinok, tak žalovanému nie je zrejmé prečo by sa mala uplatňovať len tá časť, ktorá mu v predmetnom konaní vyhovuje.
Žalovaný k prepočtu pracovného času uviedol, že do svojich výpočtov, ktoré sú súčasťou spisu započítal len skutočne odslúžené hodiny, pričom dni dovolenky a iného služobného voľna nezapočítal a to plne

rešpektujúc smernicu, aj zákon o hasičskom a záchrannom zbore. K sankciám a k potencionálneho vzniku nemajetkovej ujmy spôsobenú zásahom do osobnosti fyzickej osoby podľa § 13 Obč. zákonníka uviedol, že musí byť splnená podmienka zásahu objektívne spôsobilého vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúcu v ohrození, alebo porušení osobnosti fyzickej osoby, v jej fyzickej a normálnej integrite a to tak, že tento zásah musí byť protiprávny. Musí ísť teda o tak závažný zásah do sfér fyzickej osoby, ktorý je v rozpore s objektívnym právom a tiež musí dôjsť ku konsenzu medzi zásahom a neoprávnenosťou takéhoto zásahu. Forma zadosťučinenia v tomto prípade nemajetkovej ujmy v peniazoch je právny inštitút tak povediac výnimočného charakteru, ktorý sa má použiť len za splnenia zákonných predpokladov. Z uvedeného dôvodu mal za to, že prepočty pracovného času v žalobe absolútne opomínajú referenčné obdobia. Žalobca si úmyselne vyabstrahoval len časti smernice, ktoré mu vyhovujú, avšak k referenčným obdobiam sa absolútne nedostal, resp. ich úmyselne opomína. Za jeden z hlavných dôkazov považoval výplatné pásky, kde sú zarátané aj dni voľna, ako je napr. dovolenka, voľno za sviatok, voľno z kolektívnej zmluvy atď., za ktoré síce žalobcovi plat prináleží, avšak v danom čase nijakú prácu nevykonal. Tieto hodnoty sú preto uvádzané v systéme SAP, z ktorého boli predložené platby, avšak slúžia iba na výpočet platu, ale tieto nie sú pracovným časom podľa judikatúry, smernice alebo zákona o HaZZ.
Žalobca nijakým spôsobom nepreukázal tri podmienky vzniku škody s poukazom aj na výplatné pásky, s poukazom na plachty a s poukazom na predložené tabuľky. V tomto smere je podľa názoru žalovaného žaloba nedôvodná a žiadal ju zamietnuť. Žalobca nepreukázal nárok na nemajetkovú ujmu, v žalobe sa odvoláva na ostatné rozsudky, či už tunajších súdov, primárne v Bansko-Bystrickom kraji, čo aj z povahy veci aj individuálneho prístupu nepostačuje na to, aby preukázal konkrétnu ujmu.
Žalobca svoje subjektívne tvrdenia nijakým spôsobom nepredložil, uviedol len svoje osobné pocity ako vníma nedostatok voľného času spôsobený prácou. Neuviedol žiadnu konkrétnu skutočnosť, ktorá by mala spôsobiť porušenie jeho osobnostných práv v tak značnej miere, že by došlo k zníženiu jeho dôstojnosti, alebo jeho vážnosti v spoločnosti tak, aby mohol, resp. mal požadovať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Nie je možné, aby subjektívne a ničím nepodložené tvrdenia žalobcu boli vodítkom toho ako by mal súd rozhodnúť. Sám žalobca uvádzal, že pracovná pohotovosť nebola dostatočne ohodnotená. Rovnako žalobca uvádza, že motiváciou podanej žalobe boli aj iní príslušníci hasičského a záchranného zboru, čo na preukázanie nemajetkovej ujmy nie je dostatočné. V tomto smere poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. XXXX/XXX/XXXX zo dňa 19.05.2010. K rozhodnutiam Krajského súdu Banská Bystrica uviedol, že do dnešného dňa sa žiaden iný súd nestotožnil s rozhodnutiami Krajského súdu Banská Bystrica vo vzťahu k prekročeniu 48 hodinového pracovného času na základe fondu pracovného času s dopočítaním neaktívnej pracovnej pohotovosti. Žalovaný mal naďalej za to, že vo vzťahu k referenčným obdobiam bola smernica transponovaná správne s poukazom na odsek 15 a 16 smernice preambuly. Právna úprava zákona HaZZ § 86 kolektívnej zmluvy, prax rozvrhovania služieb § 97 ods. 3 slúži len na dovysvetlenie § 86 čo vyplýva aj zo systematiky predmetného zákona, keďže § 97 ods. 3 nasleduje až po § 86. Zo žaloby ako aj z prednesu právneho zástupcu žalobcu na pojednávaní je zrejmé, že žalobca predkladá výpočty skutočne odpracovaných služobných hodín, avšak zároveň uviedol, že do týchto hodín započítal aj dovolenku, aj čas služobného voľna, čo žalovaný v priebehu celého konania vyvracal a namietal. Uvedené nemá oporu v judikatúre, v smernici, ani v zákone. Je zrejmé, že tieto práva rozlišujú medzi časom odpočinku a pracovným časom. Tieto pojmy sú od seba odlišné a nie je žiadúce si ich zameniť. Tieto dni slúžia len na oddych a regeneráciu. Z rozsudku ESĽP vyplýva, že rozdielna judikatúra skutkovo rovnakých, prípadne podobných veciach je prirodzenou súčasťou vnútroštátneho súdneho systému v zásade každého súdneho systému. V tomto smere len NS SR môže v danom konaní vysloviť názor, ktorý by bol aj pre tunajší súd záväzný. Preto žalovaný naďalej trval na tom, že neboli splnené všetky podmienky pre vznik nemajetkovej ujmy a naďalej žiadal súd, aby žalobu v celom rozsahu zamietol.

5. Súd posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán sporu, vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu, žalovaného, pričom dokazovanie čítaním a oboznámením obsahu ostatných listinných dôkazov nevykonal, pretože boli protistrane doručené a zistil nasledovný skutkový stav:

6. Žalobca pracoval v Hasičskom a záchrannom zbore od roku 1983, pričom vynímajúc prerušenia je členom HaZZ 28 rokov, vykonával funkciu hasič - veliteľ družstva na hasičskej stanici Nitra - Drážovce v súlade so zákonom 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov. V mesiaci jún 2024 odišiel do výsluhového dôchodku. Je ženatý, vo svojom voľnom čase sa venuje viacerým športovým aktivitám, poľovníctvu a rybárstvu. Služobný čas príslušníka HaZZ je rozvrhnutý nerovnomerne tak, že týždenný pracovný čas sa skladá z výkonu služby a určenej služobnej pohotovosti.

Do konca roku 2021 boli pracovné zmeny rozvrhnuté na 17- hodinový výkon služby, po ktorom nasledovala určená 7- hodinová služobná pohotovosť na pracovisku, od 01.01.2022 boli pracovné zmeny rozvrhnuté na 16- hodinový výkon služby, po ktorom nasledovala určená 8-hodinová služobná pohotovosť na pracovisku (ust. § 91 ods. 1 zákon o HaZZ). Okrem určenej služobnej pohotovosti môže byť žalobcovi nariadená aj služobná pohotovosť mimo rozvrhnutia pracovného času (ust. § 92 ods. 2 zákona o HaZZ), poprípade mu môže byť určená práca nadčas, kedy faktický výkon služby prekračuje viac ako 24 hodín sústavného výkonu. Za vykonávanie určenej služobnej pohotovosti je hasič odmeňovaný za každú hodinu pohotovosti peňažnou náhradou vo výške 15% zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu (ak je služobná pohotovosť vykonávaná v bežný služobný deň), resp. peňažnou náhradou vo výške 30% zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak je služobná pohotovosť vykonávaná v deň služobného pokoja (v deň štátneho sviatku) - ust. § 122 ods. 1 zák. o HaZZ.

7. V žalobe žalobca uviedol, že služobná pohotovosť je rozdelená na aktívnu časť (práca nadčas) a neaktívnu časť. Služobná pohotovosť je určovaná na čas nočných hodín. Do konca roka 2021 (v čase rozvrhu pracovných zmien 17/7) boli služobné pohotovosti vykonávané v čase 22:30 - 05:30 hod., od začiatku roka 2022 (pri rozvrhu pracovných zmien 16/8) sú služobné pohotovosti vykonávané v čase 22:00 - 06:00 hod. V prípade vyhlásenia poplachu počas služobnej pohotovosti, kedy sú hasiči vysielaní na zásah, sa služobná pohotovosť mení na pracú nadčas (aktívnu časť), inak trvá neaktívna časť. Na hasičskej stanici Nitra Drážovce sa striedajú 3 hasičské zmeny, t. j. každý tretí deň každá pracovná zmena odslúži 24 hodín a následne má 2 dni voľna. Mesačne každá hasičská zmena odslúži 10 až 11 pracovných zmien, v službe tak strávi bežne 240 až 264 hodín mesačne. Do tohto času však nie sú zahrnuté hodiny nadčasov. Vzhľadom na uvedené, služobný čas hasiča je rozdelený tak, že každý hasič v zmenovej službe má za rok (365 dní), pri naplánovanej 24 hodinovej službe na každý tretí deň, odpracovať 121,67 zmenových služieb (365 dní / 3 zmeny). Ročne je to teda priemerne 2.920 odpracovaných hodín (121,67 zmenových služieb x 24 hodinová služba). Žalobca odpracoval v období od mája 2021 do decembra 2024 vrátane: 392,72 hodín služobnej pohotovosti, v období od januára 2022 do decembra 2022 vrátane: 679,09 hodín služobnej pohotovosti, v období od januára 2023 do decembra 2023 vrátane: 646,82 hodín služobnej pohotovosti, v období od januára 2024 do apríla 2024 vrátane: 283,6 hodín služobnej pohotovosti. Za obdobie máj 2021 - apríl 2024 žalobca odpracoval spolu 2.002,23 hodín určenej služobnej pohotovosti, pričom žiadna z týchto odpracovaných hodín služobnej pohotovosti mu nebola započítaná do pracovného času. V období máj 2021 - apríl 2024 žalobca zároveň v rámci výkonu zmenovej služby (v zmysle fondu pracovného času) odpracoval v období od mája 2021 do decembra 2024 vrátane: 1.337,1 hodín, v období od januára 2022 do decembra 2022 vrátane: 1.951 hodín, v období od januára 2023 do decembra 2023 vrátane: 1.960,5 hodín, v období od januára 2024 do apríla 2024 vrátane: 670,5 hodín. Za obdobie máj 2021 - apríl 2024 vrátane tak žalobca odpracoval spolu 5.919,1 hodín zmenovej služby (odpracovaných hodín zarátaných vo fonde pracovného času). Priemerný týždenný pracovný čas žalobcu (v rámci výkonu zmenovej služby zarátanej vo fonde pracovného času a určenej služobnej pohotovosti spolu) tak predstavoval: v období od mája 2021 do december 2021 vrátane: 1.729,82 hodín, čo predstavuje 49,42 hod./týždeň, v období od januára 2022 do decembra 2022 vrátane: 2.630,09 hodín, čo predstavuje 50,44 hod./týždeň, v období od januára 2023 do decembra 2023 vrátane: 2.607,32 hodín, čo predstavuje 50 hod./týždeň, v období od januára 2024 do apríla 2024 vrátane: 954,1 hodín, čo predstavuje 55,2 hod./týždeň. Počas celého žalovaného obdobia od mája 2021 do apríla 2024 vrátane, dosiahol priemerný pracovný čas žalobcu 50,59 hodín týždenne.

8. Počas pracovnej pohotovosti sa žalobca aj v jej neaktívnej časti musí zdržiavať na pracovisku, z ktorého sa nesmie vzdialiť a musí byť vždy pripravený na vykonanie zásahu. Pri vyhlásení výjazdu sa tento vykonáva do 1 min. Napriek tomu neaktívna časť pracovnej pohotovosti sa nezapočítava do fondu pracovného času, čo sa prejaví tak, že aj keď reálne v súvislosti so služobnou činnosťou je žalobca na pracovisku, v rámci fondu pracovného času sa mu toto nevykazuje. V praxi sa to prejavuje tak, že napriek tomu, že napr. v mesiaci január 2022 sa v žalobcovom fonde pracovného času uvádza počet hodín 157, tento údaj nezohľadňuje ďalších 63,33 hodín odpracovanej služobnej pohotovosti. Priemerný týždenný pracovný čas počas žalovaného obdobia pravidelne presahoval nielen 40 hodinový týždenný služobný čas príslušníka HaZZ tak, ako to upravuje ust. § 85 ods. 2 zák. o HaZZ, ale aj maximálne prípustný týždenný pracovný čas v dĺžke 48 hodín tak, ako to ustanovuje článok 6 písm. b) smernice Európskeho parlamentu a rady č. 2003/88/ES zo dňa 04. 11. 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času.

9. Podľa článku 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, má každý právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

10. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

11. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti , aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

12. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa ods. 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

13. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady podľa ods. 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

14. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej(§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovolá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

15. Podľa § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

16. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

17. Podľa § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie.

18. Podľa § 85 ods. 1, 2 zákona č. 315/2001 Z.z., služobný čas príslušníka je časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu. Služobný čas príslušníka je 40 hodín týždenne. Skrátenie týždenného služobného času príslušníka možno dohodnúť v kolektívnej zmluve vyššieho stupňa.

19. Podľa § 86 ods. 1,2,3,4 zákona č. 315/2001 Z.z., služobný čas príslušníkov môže byť rozvrhnutý nerovnomerne. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov. Pri nerovnomernom rozvrhnutí nesmie byť dĺžka služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni. Za služobný deň podľa odseku 2 sa považuje deň, v ktorom príslušník podľa rozvrhu služobného času vykonáva štátnu službu. Vykonávanie služobných činností príslušníkov s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom sa rozvrhuje spravidla na obdobie jedného mesiaca. S plánovaným rozvrhom služobného času musí byť príslušník oboznámený najneskôr tri dni pred začiatkom kalendárneho mesiaca. Vo výnimočných prípadoch môže nadriadený určiť nástup na vykonávanie služby aj v čase kratšom ako tri dni pred plánovaným nástupom na vykonávanie štátnej služby.

20. Podľa § 91 ods. 1,2,3 zákona č. 315/2001 Z.z., štátnou službou nadčas je štátna služba vykonávaná nad rámec určeného služobného času. Štátna služba nadčas sa môže písomne nariadiť v naliehavom záujme štátnej služby, a to aj na dni služobného pokoja; ak ju nie je možné vopred písomne nariadiť, nariadi sa ústne a po jej skončení sa bezodkladne o tom urobí písomný záznam. Nepretržitý odpočinok medzi dvoma služobnými dňami sa nesmie pritom skrátiť na menej ako osem hodín. V kalendárnom roku možno príslušníkovi prikázať štátnu službu nadčas v rozsahu najviac 300 hodín.

21. Podľa § 92 ods.1,2 zákona č. 315/2001 Z.z., služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času. Na zabezpečenie nevyhnutných úloh môže služobný úrad v odôvodnených prípadoch nariadiť príslušníkovi služobnú pohotovosť mimo rozvrhnutia služobného času a) v mieste vykonávania štátnej služby, b) v mieste pobytu alebo na inom dohodnutom mieste, c) s možnosťou použitia mobilných prostriedkov spojenia.

22. Podľa § 122 ods.1,2 zákona č. 315/2001 Z.z., ak je príslušníkovi podľa § 92 ods. 1 určená služobná pohotovosť, patrí mu za každú hodinu tejto pohotovosti peňažná náhrada 15 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, a 30 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja. Ak je príslušníkovi podľa § 92 ods. 2 nariadená služobná pohotovosť, patrí mu za každú hodinu tejto pohotovosti peňažná náhrada a) 50 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak ide o pohotovosť vykonávanú v mieste vykonávania jeho štátnej služby, a 100 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja, b) 15 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak ide o pohotovosť vykonávanú v mieste jeho pobytu, alebo na inom dohodnutom mieste, a 25 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja, c) 5 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak ide o pohotovosť vykonávanú s možnosťou použitia mobilných prostriedkov spojenia, a 10 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja.

23. Podľa čl. 1 bod 2 Smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/88/ ES zo 4.11.2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, táto smernica sa vzťahuje na: a) minimálne doby denného odpočinku, týždenného odpočinku a ročnej dovolenky, prestávky v práci a na maximálny týždenný pracovný čas a b) určité aspekty nočnej práce, práce na zmeny a rozvrhnutie práce.

24. Podľa čl. 1 bod 3 Smernice, táto smernica sa vzťahuje na všetky odvetvia činností, verejné a súkromné, v zmysle čl. 2 smernice 89/391/EHS bez toho, aby boli dotknuté články 14, 17, 18 a 19 tejto smernice.

25. Podľa čl. 2 bod 1 Smernice "pracovný čas" je akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo praxou.

26. Podľa čl.2 bod 2 Smernice, " čas odpočinku" je akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom.

27. Podľa čl. 6 písm. b) Smernice členské štáty príjmu opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, že v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov, priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmych dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín.

28. Podľa čl. 16 písm. b) Smernice členské štáty môžu ustanoviť pre uplatňovanie článku 6 (maximálny týždenný pracovný čas) referenčné obdobie nepresahujúce štyri mesiace. Doby platenej ročnej dovolenky priznané v súlade s článkom 7 a doby pracovnej neschopnosti sa nezahŕňajú alebo sú pri výpočte priemeru neutrálne.

29. Podľa čl. 17 bod 3 písm. iii) Smernice, v súlade s odsekom 2 tohto článku sa môžu vykonať odchýlky článkov 3, 4, 5, 8 a 16 pre služby tlače, rádia, televízie, filmovej tvorby, pôšt a telekomunikácií, sanitky, protipožiarne služby a služby civilnej ochrany.

30. Vecná legitimácia, či už aktívna alebo pasívna sa vo všeobecnosti v občianskom súdnom konaní rozumie oprávnenie účastníkov vyplývajúce z hmotného práva. Vecnú legitimáciu má ten z účastníkov, komu svedčí stav z hmotného práva, teda kto je nositeľom subjektívneho práva (aktívna vecná legitimácia) alebo nositeľom subjektívnej povinnosti vyplývajúcej z hmotného práva (pasívna vecná legitimácia), o ktorých sa v konaní rozhoduje. Skúmanie vecnej legitimácie, či už aktívnej alebo pasívnej, je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitimáciu skúma vždy aj bez návrhu, a to aj v prípade, že ju žiadna zo strán sporu nenamieta. Súd v danom spore mal za to, že je daná aktívna legitimácia žalobcu na podanie žaloby, nakoľko žalobca sa domáha náhrady nemajetkovej ujmy v dôsledku zásahu do jeho osobnostných práv. Pokiaľ ide o pasívnu vecnú legitimáciu žalovaného, žalovaným je štát Slovenská republika konajúca prostredníctvom ústredného štátneho orgánu, ktorým je

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky ako ústredný orgán štátnej správy pre policajný zbor a hasičský a záchranný zbor, ide o subjekt, ktorý zodpovedá za škodu spôsobenú porušením práva Európskej únie.

31. Predmetom sporu je nárok žalobcu na náhradu škody, nemajetkovej ujmy, spôsobenej žalobcovi nesprávnou transpozíciou Smernice 2003/88/ES do zákona č. 315/2001 Z. z. zo strany žalovaného, ktorá spočívala v ujme žalobcu na jeho súkromnom živote, v rodinnej aj spoločenskej sfére. Nebolo medzi stranami sporné, že žalobca pracoval od roku 1983 ako hasič v služobnom pomere, od júna 2024 je vo výsluhovom dôchodku. V pláne služieb sa evidujú hodiny služobnej činnosti a osobitne aj hodiny služobnej pohotovosti. V rámci jednej smeny je vo výkone služby 24 hodín a na stanici sa striedali 3 zmeny, zároveň nebolo sporné, že žalobca počas určenej služobnej pohotovosti bol povinný byť v mieste výkonu služby a k dispozícii k plneniu služobných povinností. Žalobca tvrdil, že v zmysle článku 6 písm. b) smernice bol stanovený limit v priemere 48 hodín v rámci 7 dní príslušného referenčného obdobia. Súd mal za to, že bolo na žalobcovi, aby preukázal, že v príslušnom referenčnom období odslúžil v rámci fondu pracovného času a pracovnej pohotovosti nad uvedený rámec. Žalobca na preukázanie týchto skutočností predložil dôkazy a to prehľad odpracovaných hodín, určenú služobnú pohotovosť, priemerný týždenný čas, výplatné pásky za obdobie od mája 2021 do apríla 2024. Po oboznámení sa s predmetnými dôkazmi bolo preukázané, že žalobca v období od mája 2021 do apríla 2024 odpracoval spolu 2002,23 hodín služobnej pohotovosti (určenej a nariadenej), ktoré neboli započítané do pracovného času (priemerný týždenný pracovný čas žalobcu v tomto období predstavoval 50,59 hodín).

32. Slovenská republika je členským štátom Európskej nie. Z členstva jej vyplývajú nielen práva, ale aj povinnosti. Okrem iných je to aj povinnosť riadne a včas transponovať smernice do svojho právneho poriadku (článok 291 Zmluvy o fungovaní Európskej únie). Žalovaný v rámci preberania Smernice 2003/88/ES po vstupe do Európskej únie nezohľadnil skutočnosť, že pracovná (služobná) pohotovosť predstavuje pracovný (služobný) čas pracovníka, a teda cieľ článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES nebol v prípade zákona č. 315/2001 Z. z. dosiahnutý. Podľa článku 288 ods. 3 Zmluvy o fungovaní EÚ smernica je záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená s ohľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť. Členské štáty sú povinné prijať všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie plného účinku smernice v súlade s cieľom, ktorý smernica sleduje (Komisia vs. Taliansko, C- 368/07). Ustanovenia zákona o HaZZ by mali byť v súlade so smernicou, pričom v prípade existencie rozporu medzi ustanoveniami zákona o HaZZ a smernicou má prednosť smernica ako právny predpis vyššej právnej sily. Je nesporné, že smernica nebola správne transponovaná do právneho poriadku Slovenskej republiky, konkrétne do ustanovení zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, pričom ustanovenia zákona boli v rozpore s článkom 2 ods. 1 a článkom 6 písm. b) smernice. Zároveň súd poukazuje na to, že v obdobných veciach už bolo vydaných množstvo rozhodnutí súdov, ktoré konštatovali rozpor vnútroštátnej právnej úpravy voči právu EÚ (smernici). Smernica 2003/88/ES v článku 2 bod 1 a 2 ustanovuje, že pracovný čas predstavuje akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi predpismi a (alebo) praxou a čas odpočinku je akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom. Z uvedeného vyplýva, že čas určenej služobnej pohotovosti príslušníka Hasičského a záchranného zboru má byť súčasťou služobného času, pretože nejde o čas odpočinku. Zákon č. 315/2001 Z. z. tak v rozpore so Smernicou 2003/88/ES zo služobného (pracovného) času príslušníka Hasičského a záchranného zboru vyčleňuje čas určenej služobnej pohotovosti, pričom Smernica 2003/88/ES neumožňuje, aby členské štáty ponechali v platnosti alebo prijali inú definíciu pojmu "pracovný čas", ako je definícia uvedená v smernici. Súd dospel k záveru, že smernica 2003/88/ES sa vzťahuje aj na žalobcu ako príslušníka Hasičského a záchranného zboru a stotožnil sa s tvrdením žalobcu, že zákon č. 315/2001 Z. z. nekorešponduje s čl. 6 písm. b) Smernica 2003/88/ES nesprávnou transpozíciou článku 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES. Zároveň je nesporné, že zákonodarca do zák. o HaZZ účinnom od 01.11.2024 prijal hmotnoprávnu úpravu, keď doplnil § 97 ods.3 zákona o HaZZ.

33. Súd sa v danom spore zaoberal tým či boli splnené predpoklady vzniku zodpovednosti štátu za porušenie práva EÚ, kedy má poškodený právo na náhradu škody porušením únijného práva za splnenia podmienok: cieľom porušenej právnej normy únie je priznať jednotlivcom práva a porušenie je dostatočne závažné, je preukázaná existencia škody a priama príčinná súvislosť medzi porušením a škodou. Súd vyhodnotil, že bola porušená únijná norma ktorá priznáva práva jednotlivcom a zakladá povinnosti pre členský štát, pričom bola splnená aj podmienka porušenia, pričom porušenie je dostatočne závažné, keďže došlo k porušeniu článku 6 písm. b) smernice. Súd považoval právnu úpravu v článku 6 písmena b) smernice v spojení s výkladom pojmu pracovný čas podľa článku 2

odstavec 1 smernice za dostatočne jasnú a zrozumiteľnú úniovú normu, ktorú štát porušil u žalobcu, ktorý vykonával prácu v záchranných zložkách, ktorá prácu súd považuje za veľmi náročnú. Práca hasiča je náročná tak po fyzickej stránke, vyžaduje si aj silnú psychickú odolnosť. V danom spore bola preukázaná priama príčinná súvislosť medzi týmto porušením a škodou, nakoľko došlo k porušeniu únionej normy, vnútroštátna úprava bola v rozpore s článkom smernice. V prípade ak by transpozícia článku 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES by bola správna, nedochádzalo by k tomu, že služobná pohotovosť na pracovisku sa nepovažovala za pracovný čas a nedochádzalo by u žalobcu k porušeniu práva na odpočinok po práci. Ak by žalobca bol v službe v príslušnom období menej ako 48 hodín za 7 dní, v tom prípade by nedošlo k zásahu do práv žalobcu, hoci by právna úprava bola aj nesprávna. Je preto podľa súdu preukázané, že existuje priama príčinná súvislosť medzi porušením článku 6 písm. b) smernice a škodou, ktorá vznikla žalobcovi v dôsledku straty času odpočinku, na ktorý by mal žalobca nárok, ak by bol maximálny týždenný pracovný čas upravený týmto ustanovením dodržaný, keď žalobca musel pracovať viac v dôsledku nezarátania služobnej pohotovosti do pracovného času. Súd prihliadol na skutočnosť, že žalobca vykonával službu na mieste určenom zamestnávateľom (služobný úrad), musel tam byť fyzicky prítomný a bez ohľadu na to, že nemusel byť "aktívny" počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti a že mal vytvorené podmienky na oddych, resp. spánok, musel byť plne k dispozícii a pripravený okamžite poskytnúť príslušné služby a plniť si svoje povinnosti. Jeho možnosť organizovať si svoj súkromný čas a program, venovať sa svojim vlastným potrebám, rodine, je nielen výrazne obmedzená, ale priam vylúčená. Žalobcov priemerný týždenný pracovný čas za žalované obdobie máj 2021 - apríl 2024 vrátane, predstavuje 50,59 hodín týždenne, čo je nepochybne viac, než ktorý čas ako maximálny týždenný pracovný čas povoľuje článok 6 písm. b) smernice. Je teda zjavné, že žalobcovo právo vyplývajúce z ust. článku 6 písm. b) smernice bolo v čase podania žaloby pravidelne porušované.

34. Vo vzťahu k samotnej výške náhrady súd konštatuje, že zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu, pričom samotná výška závisí od úvahy súdu a od posúdenia závažnosti vzniknutej ujmy, dĺžky času, po ktorú dochádzalo k protiprávnemu konaniu, intenzity zásahu, vzniknutých dôsledkov, ako aj od posúdenia špecifických okolnosti, toho ktorého prípadu. Cieľom a účelom priznania náhrady je satisfakcia za spôsobený zásah do života žalobcu tak, aby náhrada bola adekvátna spôsobenej škode. Žalobca vykonáva obzvlášť namáhavú pracovnú činnosť, ktorá si vyžaduje plne sústredenie ako aj využívanie fyzických a psychických síl, v dôsledku čoho potrebuje dostatočný čas na regeneráciu. Teda pokiaľ ide o výšku uplatnenej náhrady, súd posudzoval primeranosť žalovanej náhrady k ujme, ktorá v dôsledku neúplnej implementácie smernice do právneho poriadku Slovenskej republiky vznikla žalobcovi. Pokiaľ si žalobca uplatňuje svoj nárok za použitia analógie § 11 a 13 OZ, súd aplikáciu ustanovení o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy priznanej fyzickým osobám v prípade zásahu do ich osobnostných práv považoval za správny, nakoľko žalobca aj svojou výpoveďou v spojení s listinnými dôkazmi preukázal, že pri takomto rozvrhnutí pracovného času, ktorý bol v rozpore s právom EÚ, prichádzal o voľný čas, ktorý by inak mohol venovať svojej rodine, rozvoju priateľských vzťahov, psychickej a fyzickej relaxácii. Žalovaný namietal dĺžku referenčného obdobia a odkazoval na článok 16 písm. b) smernice 2003/88/ES. Súd však udáva, že uvedené ustanovenie nebolo prevzaté do právneho poriadku SR, nevyplýva ani zo zákona HaZZ, a to ani ustanovenie čl.6 písm. b) smernice. S poukazom na uvedené súd považoval obranu žalovaného v tomto smere za nedôvodnú, keďže ustanovenie o referenčnom období ktoré súvisí s maximálnou výmerou týždenného pracovného času nebolo do právneho poriadku Slovenskej republiky prevzaté. Súd sa stotožňuje s tvrdením žalobcu, že tvrdenia žalovaného ohľadne fondu pracovného času boli opätovne predmetom preskúmania rôznych odvolacích súdov Slovenskej republiky v rámci totožných konaní ako je toto, pričom súdy zhodne uviedli, že z fondu pracovného času je možné v tomto konaní vychádzať.

35. Dokazovaním bol preukázaný zásah do osobnosti žalobcu, konkrétne do jeho práva na ochranu zdravia a súčasne do jeho práva na súkromie a rodinný život, pretože musel v skutočnosti odpracovať viac, ako bol povinný podľa smernice 2003/88/ES, na úkor svojej rodiny musel tráviť čas v práci a v dôsledku toho prichádzal o čas, ktorý by chcel a mohol venovať svojim najbližším, najmä manželke, deťom, či svojim záľubám alebo iným aktivitám nesúvisiacim s pracovnou činnosťou, ktoré by prispeli k jeho relaxácii a psychickej i fyzickej regenerácii. Súd poukazuje, že je objektívne akceptovateľné, že každá osoba by pociťovala rovnako zásahy do svojej nemajetkovej sféry tak ako žalobca v jeho pracovnom a spoločenskom postavení hasiča, pretože každý by bol frustrovaný tým, že je v práci viac ako má byť, je menej s rodinou, má menej oddychu, nevenuje sa blízkym, nemá čas na koníčky a záľuby. Pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy prihliadol súd aj na dlhodobé trvanie takéhoto protiprávneho stavu. Pracovné nasadenie a stres, ktorý sprevádza prácu hasiča, sa negatívne prejavuje aj na žalobcovom

zdraví, ktorý tvrdil, že má poruchy spánku, trpí nespavosťou, ktorá sa prejavuje aj po jeho odchode do výsluhového dôchodku. S poukazom na to, že žalobca okrem únavy a nedostatku voľného času na venovaniu sa voľnočasovým aktivitám, neuvádzal žiadne ďalšie skutočnosti, ktoré by odôvodnili priznanie náhrady nemajetkovej ujmy nad sumu 1.800 eur, súd túto sumu považoval za primeranú. Zohľadnil pri tom aj skutočnosť, v akom rozsahu je priznávaná výška nemajetkovej ujmy žalobcom v obdobných súdnych sporoch.

36. Žalovaný v konaní vzniesol námietku premlčania uplatneného nároku. Nerešpektovaním smernice vznikla žalobcovi ujma, ktorú súd analogicky posúdil podľa § 11 a nasledovných Občianskeho zákonníka, vzťahujúcich sa na ochranu osobnosti. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je právo majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe podľa §101 Občianskeho zákonníka. Začiatok plynutia premlčacej doby pri náhrade za nemateriálnu ujmu je viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilého porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy tak možno uplatniť v prvý deň nasledujúceho mesiaca, t.j. za mesiac máj 2021 najskôr dňa 01.06.2021. Trojročná premlčacia doba na uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy za mesiac máj 2021 plynula žalobcovi do 03.06.2024 (pretože deň 01.06.2024 pripadol na sobotu, v zmysle ust. § 122 ods. 3 Občianskeho zákonníka bol posledný deň premlčacej doby najbližší pracovný deň). Žaloba bola súdu doručená dňa 03.06.2024, preto nárok žalobcu uplatnený v konaní premlčaný nie je.

37. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

38. Podľa § 262 ods. 1, 2 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

39. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP vychádzajúc zo zásady pomeru úspechu vo veci. Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu. V takomto prípade nepôjde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu. Keďže v danom prípade súd žalobcovi priznal nárok na náhradu nemajetkovej ujmy čo do základu, pričom výška nemajetkovej ujmy bola závislá iba od voľnej úvahy súdu, súd považoval žalobcu vo veci v plnom rozsahu úspešného v rozsahu prisúdenej sumy, t .j. 1.800 eur. Preto súd rozhodol tak, že priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % z priznanej sumy. Uvedený záver má oporu aj v náleze Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 225/2020 z 27. augusta 2020. Súd poukazuje, že dôvody hodné osobitného zreteľa s poukazom na ustanovenie § 257 CSP zistené u strán sporu ani v okolnostiach veci zistené neboli. O výške trov konania bude rozhodnuté v lehote do 60 dní po právoplatnosti tohto rozhodnutia a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§262 ods.2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Nitre prostredníctvom Okresného súdu Nitra (§ 355 ods. 1 a § 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§363 Civilného sporového poriadku).
Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.
Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.